

Plan for bosetting og integrering av flyktninger i Træna kommune 2024-2028

Foto: Andrey Popov

Vedtatt av Træna kommunestyre 20.03.2024

Utarbeidet av:

Nina Blomsø, flyktningkonsulent

May-Kristin Lilleårstein, økonomirådgiver

Torild Fogelberg Hansen, kommunedirektør

Bakgrunn

Intensjonen med denne planen er å legge grunnlag for et forutsigbart og systematisk arbeid med mottak og integrering i Træna kommune.

Planen

Plan for mottak og integrering av flyktninger i Træna kommune 2024 – 2028 er utarbeidet av flyktningkonsulent, økonomirådgiver og kommunedirektør, i samarbeid med folkehelsekoordinator, NAV, Karrieresenteret, sektor helse og omsorg, sektor oppvekst og kultur og sektor tekniske tjenester.

Planen ses i sammenheng med øvrig planverk i kommunen, spesielt kommuneplanens samfunnsdel, handlingsplan 2024 – 2027 og temaplan for folkehelse 2023 - 2026, men vil også ses i sammenheng med andre planer som er i prosess. Dette gjelder først og fremst forebyggende plan (barnevern), oppvekstplan og boligsosial handlingsplan.

Kommunens målsetting med integreringsarbeidet

Træna kommune tok imot sine første flyktninger i 2022. I kommunens vedtatte handlingsplan for 2024 - 2027 er det flere mål som omhandler integrering, som denne planen skal bidra til å effektivere. Disse målsettingene er blant annet knyttet til inkludering, medvirkning og muligheter, som alle kan endre seg innenfor perioden planen gjelder for.

Mottaks- og integreringsplanens delmål er:

- ◆ *Etablere innvandrerråd - et rådgivende organ som skal bidra til god integrering i lokalsamfunnet
- ◆ Et flerkulturelt samfunn hvor innflyttere og lokalsamfunn tar ansvar for god integrering
- ◆ Forebyggende sosialtiltak med prioritert plass i kommunens tjenestetilbud
- ◆ Trygge barn og unge som trives og lever i gode fysiske og psykososiale miljøer
- ◆ Tilrettelegging for at alle elever har forutsetninger for å fullføre videregående opplæring

* Innvandrerråd etableres på lik linje med Ungdomsråd og Fellesråd for eldre og funksjonshemmede. Rådet skal uttale seg i aktuelle politiske og administrative saker av betydning for flyktninger og innvandreres integrering i lokalsamfunnet og bør også drive informasjonsarbeid. Innvandrerrådet er satt sammen av 6 medlemmer, 3 innvanderrepresentanter, 1representant fra politikken, 1representant fra næringslivet og 1 representant fra frivilligheten.

Begrepsavklaringer

Innvandrere	Personer med utenlandsk bakgrunn, uavhengig av årsak. Flyktninger, asylsøkere og arbeidsinnvandrere omfattes av begrepet innvandrere.
Flyktning	Enhver person som befinner seg utenfor det land han er borger av på grunn av velbegrunnet frykt for å bli forfulgt på grunn av rase, religion, nasjonalitet, politisk oppfatning eller tilhørighet til en spesiell sosial gruppe. (FNs flyktningekonvensjon av 1951 med tillegg av 1967, art. 1.A.)

Mottaks- og integreringsplan for flyktninger i Træna kommune

Asylsøker	En som søker asyl, søker om å bli anerkjent som flyktning. Dersom asylsøkeren ikke oppnår dette, kan han/hun i noen tilfeller få innvilget oppholdstillatelse på humanitært grunnlag.
Arbeidsinnvandring	Innvandring som er knyttet til arbeidsforhold. Betegner i vid forstand at utlendinger kommer til et land for å jobbe og bo der i kortere eller lengre tid.
Familiegjenforening	En person som bor i et annet land søker om å bli gjenforent med familiemedlem som bor i Norge, enten som norsk statsborger eller med oppholdstillatelse.
Introduksjonsprogram	Tilbys til flyktninger i alderen 18-55 år som har behov for grunnleggende kvalifisering. Regulert i lov om integrering gjennom opplæring, utdanning og arbeid. Aldersbegrensningen vurderes i hvert enkelt tilfelle, spesielt med tanke på muligheten for integrering og framtidig arbeid.
Integrering og inkludering	Integrering er i dagligforståelsen en betegnelse på innlemmelsen av innvandrere i majoritetssamfunnet. Inkludering handler om å skape et rom der alle har like muligheter og plikter til å bidra og delta i samfunnet.

Relevante bakgrunnsopplysninger om innvandring i Træna

I år 2000 bodde det 466 personer i Træna kommune, der 18 var av utenlandsk opprinnelse, tilsvarende 4% av befolkningen. I 2022 var folketallet 450, der innvandrere utgjorde 27%, landsgjennomsnittet var 11% (SSB).

Den største gruppen av innvandrere i årene fra 2000 er knyttet til fiskeindustrien, der polske arbeidere utgjør hovedandelen av arbeidsstyrken. Øvrige innvandrere er tilsvarende landet for øvrig.

Når det gjelder flyktninger er det IMDi som årlig anmoder kommunene om å bosette ut fra nasjonale behov. I 2022 var anmodningen til Træna 15 personer, endelig bosetting ble 14 personer fra Ukraina, tilskudd ble mottatt i henhold til vedtatt antall. I 2023 ble kommunen anmodet om å ta imot 10 personer, noe som ble gjennomført. Nytt vedtak for 2024 er 15 personer, i tråd med anmodningen. Mottak av flyktninger har vist seg å være vesentlig for å opprettholde innbyggertallet totalt sett.

Bosetting og kommuneøkonomi

Når en flyktning flytter til en kommune, kan dette bidra til økte utgifter på flere områder som kommunen må planlegge for. Det kan for eksempel være bolig og administrasjon forbundet med å finne bolig, flyktning- og kontortjenester, sysselsettingstiltak, sosialhjelp, barnevernstjenester, tolketjenester, barnehagetjenester, helsetjenester, skoletjenester og kulturtiltak m.m.

Det er knyttet en rekke statlige tilskudd til kommunes arbeid med bosetning av flyktninger.

Tilskuddene er fordelt på følgende ordninger og satser i 2023:

- ◆ Integreringstilskudd: ordinært kr 781 300 per person, utbetalt over fem år.
- ◆ Tilskudd til personer med funksjonshemninger og adferdsvansker (Øremerkede midler som kommunen kan søke om ved bosetning av personer med behov for ekstra tilrettelegging)
- ◆ Norsktilskudd: lavt tilskudd 233 000 kr, høyt tilskudd 694 600 kr, summen avhenger av antall personer i norskopplæring. Persontilskudd: kr 48 400 pr person. Vi får høyt tilskudd fra den fjerde deltakeren i opplæring.
- ◆ Eldretilskudd for de som fyller 60 eller mer i bosetningsåret: kr 180 600 per person (engangstilskudd)
- ◆ Barnehagetilskudd: kr 27 800 per barn 0-5 år (engangstilskudd)

Tilskudd for enslige mindreårige flyktninger: kr 773 900 fordelt over de første fem årene. I **tillegg** får kommunen for mindreårige:

- Aldersgruppen 0-16 år kr 1 144 400 per år per person
- Aldersgruppen 17-20 år kr 721 800 kroner per år per person

Rolleavklaring innenfor kommunale tjenester

Bosatte flyktninger skal møte samme tjenestetilbud i kommunen som øvrige innbyggere. I begynnelsen vil mange ha behov for ekstra oppfølging.

Helsetjenester: I forbindelse med bosetning bistår legekantoret med å koordinere lovpålagt tuberkulosekontroll, hvis dette ikke allerede er gjennomført i mottak. I tillegg gjennomføres en helsekartlegging i tråd med Helsedirektoratets veileder.

Boligtildeling: Flyktninger som bosettes i Træna kommune får tildelt en leilighet eller et hus avhengig av husholdningens behov og familiestørrelse. I de tilfeller det ikke er tilgjengelige kommunale boliger, inngår kommunen avtaler i det private utleiemarkedet. Leieavtalene inngås direkte mellom utleier og flyktningene, eller kommunen leier og fremleier. Det er flyktningekoordinator som har korrespondansen med utleier og leietaker, og som ivaretar administrasjonen rundt kontraktene, i samarbeid med sektor for tekniske tjenester.

Flyktningetjenesten: ligger i kommunedirektørens stab og har to ansatte, økonomirådgiver i 50 % stilling og flyktningekonsulent i 55 % stilling. Flyktningetjenestens primæroppgaver er å bosette og veilede flyktninger i integreringsprosessen så lenge det er behov, maksimalt 5 år for den enkelte (følger integreringstilskuddet). Dette innebærer også forvaltningen av introduksjonsprogrammet og koordinering av norskopplæringen.

Voksenopplæringen: Ansvaret ligger til sektor oppvekst og kultur og har blant annet ansvaret for norsk- og samfunnsfagopplæringen i henhold til Introduksjonsloven, samt grunnskole for voksne i henhold til Opplæringsloven. Voksenopplæringen tilbyr ikke kun opplæring til flyktninger, men også opplæring til innvandrere, uavhengig av type oppholdstillatelse. Innvanderens rettigheter avgjør hvorvidt en person har rett på gratis opplæring eller må betale for dette.

NAV: har ansvaret for å følge opp flyktninger med arbeidsrettede tiltak når introduksjonsprogrammet er avsluttet. NAV har også oppfølgingsansvaret dersom det er behov for økonomisk sosialhjelp, eller annen form for økonomisk bistand, både under og etter avsluttet introduksjonsprogram. Flyktninger som av ulike årsaker ikke tilbys introduksjonsprogram, vil umiddelbart ha krav på arbeidsrettede og/eller sosiale tjenester fra NAV.

Skole og barnehage: Skole og barnehage har et særskilt ansvar for integrering og opplæring av barn som aldersmessig tilhører deres tjenester. Barnehage legger til rette for språkopplæring og jobber for at alle barn skal ha et tilbud om barnehageplass. I skole er barns rettigheter til særskilt norskopplæring og morsmålsundervisning regulert av Opplæringsloven. Flyktningbarn som bosettes i Træna kommune får, avhengig av alder, barnehageplass eller skoleplass. Elever får tilrettelagt opplæring på Husøy skole.

Videregående utdanning: Fylkeskommunen har ansvar for innvandrere i alderen 16 - 18 år, herunder også utdanning på videregående skole.

Planens oppdrag

I Træna kommune skal flyktninger leve under gode levevilkår og ha mulighet til å ivareta og utvikle egne evner og interesser, som igjen skal bidra til trivsel og vekst i kommunen. Hovedmålet for planen er:

«Træna kommune har en integreringsstrategi som bidrar til helhetlig og koordinert integrering av flyktninger. Bosatte flyktninger skal møte samme tjenestetilbud i kommunen som øvrige innbyggere»

Organisering

Oppdrag	Ansvarlig
Godt tverrfaglig samarbeid mellom virksomheter som gir tjenester til flyktninger.	Flyktningetjenesten

Skole og barnehage

Oppdrag	Ansvarlig
Ved bosetting av barnefamilier skal det så langt det lar seg gjøre tas hensyn til muligheten for særskilt norskopplæring	Sektor oppvekst og kultur
Etablere felles rutiner og metoder for kartlegging av minoritetsspråklige barns språkferdigheter, og behov for særskilt opplæring	Sektor oppvekst og kultur/PPT
Flyktningbarn skal så snart som mulig og senest innen tre måneder få tilbud om barnehageplass	Sektor oppvekst og kultur
Foreldremøter i skole og barnehage er tilrettelagt for minoritetsspråklige foreldre	Sektor oppvekst og kultur

Arbeid, kvalifisering og aktivitet

Oppdrag	Ansvarlig
All praksis og opplæring flyktningen deltar i skal være i tråd med flyktningens plan mot arbeid eller utdanning	NAV, flyktningtjenesten og voksenopplæringen

Mottaks- og integreringsplan for flyktninger i Træna kommune

Flyktningens mulighet til å oppnå formell kompetanse skal alltid vurderes og vektlegges i forbindelse med utarbeidelse av individuell plan, både i introduksjonsprogrammet, men også i plan etter endt program.	NAV, flyktningtjenesten og voksenopplæringen
---	--

Familie og barn

Oppdrag	Ansvarlig
Flyktningebefolkningen skal ha nok kunnskap om de ulike fritidstilbudene som er tilgjengelige i Træna, slik at de kan nyttiggjøre seg av tilbudet	Flyktningetjenesten i samarbeid med sektor oppvekst og kultur og Frivilligsentralen
Informasjon om kommunens tilbud til barn og unge i lavinntektsfamilier gjøres lett tilgjengelig for flyktningfamilier	Barne- og ungdomsrådgiver i samarbeid med flyktningetjenesten
Tilbud om foreldreveiledning på eget språk finnes tilgjengelig som et lavterskeltilbud til flyktninger	Barne- og ungdomsrådgiver i samarbeid med flyktningetjenesten
Informasjon om barne- og ungdomsrådgiver gjøres lett tilgjengelig og kjent for flyktning ungdom og deres foreldre	Barne- og ungdomsrådgiver i samarbeid med flyktningetjenesten

Helse

Oppdrag	Ansvarlig
Informasjon om helsetjenestens tilbud om celleprøve, prevensjon og oppfølging under svangerskap gjøres lett tilgjengelig og kjent for målgruppen	Kommunelegen i samarbeid med flyktningetjenesten
Informasjon om tannhelsetjeneste, fysioterapi, psykolog og generelle helse- og omsorgstjenester i kommunen	Sektor helse og omsorg
Involvere flyktningene i folkehelsearbeidet (jfr. Temaplan for folkehelse)	Folkehelsekoordinator

Frivillighet, frivillige lag og foreninger

Oppdrag	Ansvarlig
Det skal oppmuntres til, og legges til rette for flyktningers deltakelse i frivillige lag og foreninger i Træna	Frivilligsentralen

Mottaks- og integreringsplan for flyktninger i Træna kommune

Det må etterstrebis en følge-til-ordning hvor flyktninger første gang de skal delta i en ny aktivitet har følge med en person som kjenner aktiviteten og miljøet.	Flyktningekoordinator, i samarbeid med frivilligheten.
---	--

Bosetting og bolig

Oppdrag	Ansvarlig
Veiledning ved innflytting, slik at den enkelte flyktning kan ivareta sin bolig på en hensiktsmessig måte	Flyktningetjenesten
Råd og veiledning knyttet til ulike former for leie og boligkjøp tilbys ved etterspørsel eller ved behov.	NAV og boligtildelingsteamet
Ved bosetning av enslige mindreårige flyktninger skal personer med barnevernfaglig kompetanse alltid være involvert i forbindelse med valg av boløsning. Ved valg av boløsning skal «barnets beste» vektlegges.	Barnevernet i samarbeid med flyktningetjenesten

Vedlegg til orientering:

Administrativ rutinehåndbok for etablering av flyktninger